

דוח מבקר המדינה | כסלו התשפ"ו | דצמבר 2025

נושאים מערכתיים

היערכות לאירוע טרור ברכבת הקלה בגוש דן

היערכות לאירוע טרור ברכבת הקלה בגוש דן

רקע

נתיבי תחבורה עירוניים בע"מ (נת"ע) היא החברה האמונה על הקמת כלל מערכות התחבורה עתירות הנוסעים (מתע"ן) של גוש דן. מערכות אלו כוללות שלושה קווים של רכבת קלה (רק"ל)¹ ושלושה קווי מטרופוליטני. מתוך שלושת קווי הרכבת הקלה, הקו האדום נחנך באוגוסט 2023, ושני הקווים האחרים - הירוק והסגול - עדיין נמצאים בשלבי תכנון. הקו האדום מחבר בין בת ים לפתח תקווה. אורכו 24 ק"מ, מהם 12 ק"מ במנהרה תת-קרקעית, ולאורכו נוסעות 45 רכבות. כל אחת מהן מורכבת משני קרונות חשמליים מחוברים באורך 70 מטרים ובעלי קיבולת של 450 נוסעים (בשני הקרונות יחד). תדירות הרכבות משתנה בהתאם לשעות העומס, ובממוצע - אחת לשש דקות. הרכבות פועלות בניהוג אוטומטי בתווך התת-קרקעי ובניהוג ידני בתווך הקרקעי.

אמצעי התחבורה הציבורית בעולם הם אחד היעדים המועדפים מבחינת גורמי טרור לביצוע פיגועים, וזאת לנוכח נגישותם, הקושי לאבטח אותם והמספר הרב של האנשים המשתמשים בהם. מדינת ישראל חוותה פיגועים רבים באוטובוסים, ומספר פיגועים ברק"ל בירושלים ובגוש דן. באוקטובר 2024 בוצע פיגוע קשה ברק"ל גוש דן: חוליית מחבלים פתחה באש לעבר אחד מקרונות הרכבת באחת התחנות של הקו האדום ביפו ולאחר מכן לעבר עובדי אורח. בפיגוע זה נרצחו שבעה בני אדם ונפצעו 16.

שלא כמו ברכבת ישראל, שבכל אחת מתחנותיה מבוצע בידוק לנוסעים ולכבודתם, הכניסה לרק"ל גוש דן בתוואי העילי ובתוואי התת-קרקעי מבוצעת בדומה לאופן העלייה לאוטובוס ומונהגת בה שיטת אבטחה ושיטור גלויה וסמויה.

יחידת האבטחה האורגנית של נת"ע ויחידה מיוחדת של משטרת ישראל אמונות שתיהן על אבטחת הקו האדום בעת שגרה ועל מתן מענה מידי בשעת חירום (עם צוותי חברת "תבל", המפעילה את הקו). האבטחה בעת שגרה כוללת שימוש באמצעים טכנולוגיים וכן נוכחות קבועה של מאבטחים בתחנות, סיורים של המאבטחים וסיורים של כלבנים עם כלבים.

1 רכבת קלה (light rail transit) על פי רוב מיועדת להסעת נוסעים בקיבולת בינונית ולתנועה מקומית בתוך מטרופולין. מאתר אנציקלופדיית בריטניקה במרשתת.

2 המטרו הוא פרויקט תשתיתי של מתע"ן הנבנה כיום ברחבי גוש דן, שיקל בעתיד את ההגעה לערי גוש דן ולמרכזי התעסוקה הגדולים בארץ. מדובר בשלושה קווים באורך של 150 ק"מ ו-109 תחנות. מאתר נת"ע - [.nta.co.il/metro/?utm_source](https://nta.co.il/metro/?utm_source)

נתוני מפתח

24 ק"מ הוא אורך המסילה של הקו האדום - מהם 12 ק"מ בתווך התת-קרקעי, ועלות הקמת הקו האדום היא 18.8 מיליארד ש"ח	300,000 נוסעים ביום תחזית הנוסעים על פי נת"ע בעת הפעלת הקו האדום באופן מלא	כ-800 פיגועי טרור גבו אבידות בנפש בתחבורה ציבורית במדינות שונות בעולם בין שנת 2010 לאוקטובר 2019	45 רכבות הקו האדום כולל 45 רכבות
5 שנים עברו מאז נקבע תרחיש הנפגעים על ידי רשות החירום הלאומית. משרד התחבורה לא הסכים עם התרחיש האמור, אך לא הציג עבודת מומחים חלופית מטעמו לתרחיש זה.	במספר מקרים היה מספר המאבטחים פחות מהתקן	אתגרים בפינוי נפגעים עלו פערים בתחום זה	0 מכשירי קשר נישאים לצוותי מגן דוד אדום ובהיעדרם יקשה על צוותי מגן דוד אדום (מד"א) לתקשר בינם לבין עצמם בתרחיש של קריסת הרשת הסלולרית

פעולות הביקורת

בחודשים אוגוסט 2024 עד ינואר 2025 בדק משרד מבקר המדינה את ההיערכות לאירוע טרור ברק"ל גוש דן. הביקורת נעשתה במשטרה, בנת"ע, במשרד הביטחון, ברשות החירום הלאומית (רח"ל), במטה לביטחון לאומי (המל"ל), במשרד התחבורה, בכיבוי והצלה (כב"ה), במד"א, ברשות להגנת הפרטיות ובמשרד לביטחון לאומי. כמו כן התקיימו סיורים בתוואי של רק"ל גוש דן. בדיקות השלמה נעשו בשירות הביטחון הכללי (שב"כ). ההיערכות לאירוע טרור בתחום הסייבר אינה חלק מדוח זה.

ועדת המשנה של הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת החליטה שלא להניח דוח זה במלואו על שולחן הכנסת אלא לפרסם רק חלקים ממנו, לשם שמירה על ביטחון המדינה, בהתאם לסעיף 17 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב].

תמונת המצב העולה מן הביקורת

תהליך אישור תרחיש הנפגעים באירוע טרור ברק"ל גוש דן - על פי תרחיש הקיצון לאירוע טרור יהיו בו נפגעים רבים. למרות האיומים החמורים הקיימים על הרק"ל, אין קביעה נורמטיבית לגבי הגוף שבסמכותו לקבוע או לאשר את תרחיש הנפגעים לאירוע טרור ברק"ל גוש דן; בפועל רח"ל קבעה את התרחיש בהתבסס על עבודות חקר ביצועים של המשטרה ונת"ע. בראיית רח"ל משרד התחבורה אמור לאשר את תרחיש הנפגעים, ובראיית המל"ל משרד התחבורה אמור להוביל את עבודות המטה בתחום הביטחון לגבי פרויקטים תשתיתיים תחבורתיים. בביקורת עלה כי משרד התחבורה לא הסכים עם תרחיש הנפגעים שקבעה רח"ל בספטמבר 2019 לגבי הרק"ל משום שמספר הנפגעים היה לדעתו גבוה. עד סיום הביקורת, ינואר 2025, ואף שעברו חמש שנים מהמועד שבו קבעה רח"ל את תרחיש הנפגעים, משרד התחבורה לא הציג עבודת מומחים מטעמו כחלופה לתרחיש זה. זאת אף שהוא הגוף האחראי לתשתיות התחבורה במדינת ישראל והגוף המתקצב את בניין הכוח שלהן. יצוין כי המשטרה מסרה למשרד מבקר המדינה כי לאחר שבעה באוקטובר היא בחנה מחדש את האיום ותרחישי הייחוס הכלליים לטרור המבוססים על האיומים ותרחישי הייחוס הלאומיים, והחליטה שאין צורך לשנותם.

תו תקן משטרה לאבטחת תשתיות להסעת המונים ותשתיות מנהור - אין כל חובה חוקית או הוראה מחייבת לעמוד בדרישות הטכניות והמבצעיות של המשטרה בשלבי התכנון, ההתנעה ופרסום המכרזים של פרויקט תשתית תחבורתי. זאת אף שהמשטרה היא גורם מנחה על פי דין בנושא אבטחה וגורם שאישורו נדרש כתנאי לפתיחת עסקים שנדרש רישוי להפעלתם. כמו כן, המשטרה טרם סיימה את תהליכי העיגון של הדרישות הטכניות והמבצעיות שלה לתווק התת-קרקעי הרכבתי כנורמה מחייבת, אף שהחלה בתהליך הגיבוש בתחילת שנת 2023 (שנתיים קודם לכן).

היערכות לאירוע טרור בלתי קונבציונאלי (טב"ק) בקו האדום - אף שעל יחידה ייעודית במערכת הביטחון הוטלה האחריות הכוללת לטיפול באירוע טרור כימי, ואף שקיימים איומים בתחום הטב"ק, ובמקרים מסוימים איומים כאלו התממשו במדינות שונות - לא נקבע תהליך מוסדר של התייעצות עם היחידה הייעודית בנוגע להיערכות לאירוע טרור כימי בשלבי התכנון ופרסום המכרזים של פרויקט ציבורי המיועד להמונים והכולל תווק תת-קרקעי עם חללים סגורים, דוגמת תחנות רכבת. יצוין כי אין חובה ליישם את המלצות היחידה.

פערי איוש במאבטחים והירידה בכשירותם - עוד לפני פרוץ מלחמת חרבות ברזל, וביתר שאת לאחר פרוץ המלחמה, הלך והצטמצם מספר המאבטחים של נת"ע, ובמספר

מקרים היה מספר המאבטחים במשמרת פחות מהתקן, ובשני מקרים מספר המאבטחים היה פחות מהסף המזערי. לא זו בלבד שמספר המאבטחים הצטמצם, אלא שגם הריענונים לשמירת הכשירות שלהם, דוגמת אימוני קרב מגע שאינם מבוצעים במסגרת המילואים, הצטמצמו. הפגיעה ברמת האבטחה של מערך הסעת ההמונים בישראל עלולה להעמיק, משום שבעתיד צפויים לפעול עוד שני קווים של רק"ל גוש דן וכן רכבת המטר, דבר שיגדיל את הפער בין הצורך להיצע בתחום זה.

טכנולוגיות מתקדמות בשגרת אבטחת הקו האדום - מאחר שבמערכי תחבורה ציבורית להסעת המונים מדובר בהתמודדות עם כמות רבה מאוד של נוסעים, העלו המשטרה ונת"ע לפני צוות הביקורת את הצורך לבחון אפשרות להשתמש בטכנולוגיות מתקדמות נוספות. צוות לבחינת שילוב טכנולוגיות מתקדמות כאלו הוקם במסגרת פרויקט המטר, ואולם לא הוקם צוות כזה במסגרת פרויקט רק"ל גוש דן.

אתגרים בפינוי נפגעים - נמצאו פערים בתחום זה.

פערים באמצעי הקשר של צוותי מד"א בתווך התת-קרקעי - אף שהליקוי צוין בדוחות קודמים של משרד מבקר המדינה, שחלקם פורסמו לפני כעשור, מערכת הקשר של מד"א עדיין אינה מתקשרת עם מערכות הקשר של המשטרה וכב"ה, ולכן בקורות אירוע יקשה על צוותי מד"א לתקשר עם יתר גופי החירום וההצלה. נוסף על כך, צוותי מד"א הפועלים בתת-הקרקע אינם מצוידים במכשירי קשר נישאים (מכשירי קשר ניידים נמצאים רק באמבולנסים), והם משתמשים בתווך זה בטלפונים סלולריים. במקרה של קריסת הרשת הסלולרית לא תהיה לצוותים דרך לתקשר ביניהם באמצעים טכנולוגיים, אלא באופן פיזי או באמצעות גורם שלישי המחזיק באמצעי קשר טכנולוגיים (כגון שוטר או איש כב"ה).

היעדר מתקן אימונים לאומי לתת-קרקעי לכוחות החירום וההצלה - המענה הראשוני לאירוע רב-נפגעים ברק"ל יתבסס על חבירת כוחות הצלה למאבטחי הקו האדום ומפעיליו, ובהם המשטרה, כב"ה ומד"א. למרות החשיבות הרבה של מתקן לאומי לאימוני כוחות ההצלה בתווך התת-קרקעי, אשר יאפשר דימוי של כל התשתיות בתת-הקרקע וישרת את כל גופי ההצלה וכן את הרק"ל, פקע"ר, ימ"מ ועוד, לא קודמה הקמת המתקן על ידי כלל הגופים שראו בכך צורך ואשר היו שותפים לדיון בנושא זה בשנת 2016 בוועדת המשנה: משרד התחבורה, המשרד לביטחון לאומי, משרד האוצר, המשטרה וכב"ה. לכן מאז הועלה הנושא על הפרק בשנת 2016 ועד מועד סיום הביקורת, ינואר 2025, לא הוקם מתקן כזה, ואף לא החלה הקמתו.

שיתוף פעולה בין נת"ע למשטרה והתמודדות עם אתגרים בתחום שגרת האבטחה - יצוין לחיוב שיתוף הפעולה הפורה בין נת"ע לבין המשטרה בכל הקשור להתמודדות עם האתגרים בתחום שגרת האבטחה, ובכלל זה אימונים משותפים, אתגרים אשר מלווים את הרק"ל מאז הפעלת הקו האדום, ובפרט מפרוץ מלחמת חרבות ברזל ב-7.10.23.

מתקן ההכשרות והאימונים שבו מכשירה נת"ע את המאבטחים - עם קרות אירוע טרור בקו האדום ועוד בטרם הגעת כוחות ההצלה לאזור, המענה המידי יתבסס על הכוח

הזמין והפרוס לאורך הקו. צוות הביקורת ביקר במתקן ההכשרות והאימונים שבו מכשירה נת"ע את מאבטחי הקו האדום ושומרת על כשירותם (במושב טל שחר), והתרשם לחיוב מתוכניות ההכשרה והאימונים ומהתשתיות החדשות אשר מאפשרות לקיים תרגילים ואימונים איכותיים. בין היתר המתקנים הללו כוללים קרון רכבת ייעודי לצורך תרגולים של אירועים בתוך הרק"ל. יודגש כי לא מדובר במתקן אימונים לתת-הקרקע, וכן לא מדובר במתקן לאומי שנועד לשרת את כלל גופי ההצלה, אלא במתקן קרקעי המיועד לאימון המאבטחים של נת"ע בלבד, האמורים לתת את המענה המיידית בקורות אירוע בקו האדום.

עיקרי המלצות הביקורת

על משרד התחבורה, שהוא הגוף האחראי לתשתיות התחבורה במדינת ישראל והגוף המתקצב את בניין הכוח שלהן, לזמן את הגורמים אשר גיבשו את התרחיש שאליו נערכים בפועל, ללמוד את העבודות ששימשו לצורך גיבוש ולדרוש הבהרות במידת הצורך. אם משרד התחבורה לא יראה בעבודות שיוצגו לו בסיס לגיבוש תרחיש הייחוס, מומלץ כי ייוזם אף הוא עבודות חקר של מומחים מטעמו באותו נושא ובסופו של תהליך יכריע לגבי תרחיש נפגעים שהוא מוכן לקבל ולתת לו גיבוי תקציבי. מומלץ לחטיבת לוטר (לוחמת טרור) ומרחב אזרחי במל"ל, שבין תפקידיה להיות גורם מסדיר ומתאם בין כלל הגופים לגבי שיפור המענה לאיומי טרור, לסייע בתיאום בין משרד התחבורה, המשטרה ורח"ל, כדי לקדם את האישור של תרחיש נפגעים לרק"ל גוש דן המגובה תקציבית. החשיבות של אישור תרחיש הנפגעים על ידי משרד התחבורה עולה בייחוד לאחר מתקפת שבעה באוקטובר ועליית חומרת האיומים הביטחוניים במדינה מאז. עוד מומלץ למשטרה להמשיך ולבחון באופן עתי ובתדירות גבוהה את תרחיש הייחוס, וזאת נוכח התגברות האיומים הביטחוניים מאז 7.10, ולעדכן את היערכותה בהתאם, ועל נת"ע לעדכן את היערכותה בהתאם לעדכון תרחיש הייחוס מצד המשטרה.

לצורך קידום עיגון מסמך הדרישות הטכניות והמבצעיות של המשטרה כתו תקן מחייב, מומלץ למשטרה למצות את הטיפול בנושא מול משרד התחבורה, האחראי לתשתיות התחבורתיות במדינת ישראל, והמשרד לביטחון לאומי, האחראי למשטרה, וזאת על מנת לעגן את הדרישות כמחייבות בכל הפרויקטים של הסעת המונים, בדומה להיבטי כבאות והצלה שהוסדרו בתקן מחייב.

מומלץ למערכת הביטחון לפעול להסדרת תהליך לאופן ההתייעצות עם היחידה הייעודית בנוגע להיערכות לאירוע טרור כימי כבר בשלבי התכנון והכנת מכרזי קבלנים בפוריקטים תשתיתיים לאומיים (במאפיינים דומים לאלו של הרק"ל). כן מומלץ כי מערכת הביטחון תפעל להסדרה מקיפה בנוגע לגופים שלהם תינתן הסמכות הנדרשת לצורך איכפת המלצות הגופים בנושא זה.

על הגורמים הנוגעים בדבר - המשטרה; המשרד לביטחון לאומי, האחראי למשטרה; ומשרדים רלוונטיים אחרים, בעיקר משרד התחבורה ומשרד האוצר - לבצע עבודת מטה בנושא חוסר במאבטחים, המהווה אתגר לאומי המצריך טיפול דחוף, ובסיומה לפעול לסגירת הפער בנושא זה.

מומלץ למשטרה ולנת"ע, בסיוע משרד התחבורה והמשרד לביטחון לאומי, ליזום את הרחבת עבודת צוות הטכנולוגיות שהוקם במל"ל כך שהעבודה תכלול התייחסות לכלל הפרויקטים להסעת המונים, לרבות רק"ל גוש דן, ובחינה של דרכים לשפר את המענה לאבטחת נוסעים בהיקף גדול, דוגמת הסדרת השימוש בטכנולוגיות מתקדמות נוספות, תוך הבטחת האיזון הראוי בין ההגנה על הפרטיות לבין האינטרס הציבורי של התרעה והגנה על ביטחון הציבור. מכיוון שהדיון בנושא זה מתקיים במסגרת ההיערכות במל"ל לפרויקט המטרו – פרויקט הצפוי להתממש רק בעוד כעשור - מומלץ שלא להמתין אלא להתחיל לדון בנושא כבר כעת, תוך שיתוף הרשות להגנת הפרטיות בדיונים שיתקיימו בכל הנוגע לפן המשפטי, כדי שניתן יהיה ליזם הסדרה של מענה טכנולוגי מתקדם נוסף ולהחילו גם על הרק"ל גוש דן.

על המשטרה לטפל באתגרים שיש בפינוי נפגעים.

על משרד הבריאות, בשיתוף משרד האוצר, לפעול בהקדם האפשרי להצטיידות של מד"א במערכת תקשורת שתאפשר לצוותי מד"א לתקשר עם יתר כוחות ההצלה ובהם המשטרה וכב"ה. על מד"א לוודא שהצוותים שלו מצוידים במכשירי קשר נישאים, כפי שנקבע בתו"ל אר"ן (אירוע רב-נפגעים) שלו, כדי שיוכלו לתקשר בתווך התת-קרקעי של הרק"ל.

מומלץ למל"ל, כמרכז הצוות שייעודו הקמת מתקן אימונים עבור פרויקט המטרו, לפעול לכך שהמענה שיינתן לביצוע האימונים יורחב כך שיתאים לכלל תשתיות התחבורה בתווך התת-קרקעי במדינת ישראל. זאת לנוכח הצורך שעלה כבר בשנת 2016 וטרם קיבל מענה לאפשר לכלל כוחות החירום במדינת ישראל להתאמן במשותף בתוואי תל-קרקעי, בו-זמנית, ובתנאי שטח קרובים ככל האפשר לתנאים של אירוע בזמן אמת; וביעילות משאבית. עוד מומלץ למל"ל לפעול להאצת תהליך האפיון וההקמה של מתקן אימונים זה לתווך התת-קרקעי בלי להמתין לפיתוח פרויקט המטרו ארוך הטווח, שכן כבר כעת היעדר היכולת להתאמן כאמור עלול לפגוע בבטיחות המשתמשים בתשתיות הקיימות. זאת בשיתוף הגורמים האחרים החיוניים לקידום התהליך - משרד האוצר, המשרד לביטחון לאומי, משרד התחבורה, המשטרה וכב"ה.

מסלול הקו האדום והתחנות שלאורכו

המקור: אתר המרשתת (האינטרנט) של נת"ע.

סיכום

הקו האדום של הרק"ל תוכנן לשמש כ-300,000 נוסעים ביום, והוא נמנה עם המערכות להסעת המונים בישראל אשר היקף השימוש בהן צפוי לגדול במידה ניכרת עם הוספת שני הקווים האחרים של הרק"ל ורכבת המטרו. הקו האדום, הכולל תוואי תת-קרקעי ותוואי עילי ומונהגת בו שיטת אבטחה ושיטור גלויה וסמויה, והוא יעד לבצע בו פיגועים. איום הטרור במדינת ישראל גבר ביתר שאת לאחר מתקפת הפתע בשבעה באוקטובר 2023, ואף התממש בפיגוע שהתרחש באוקטובר 2024 בתחנת הרק"ל ביפו ואשר גבה את חייהם של שבעה אזרחים. מכאן החשיבות הרבה של היערכות מוקדמת מיטבית של משרדי הממשלה וכוחות החירום וההצלה לאפשרות של אירוע כזה, לצורך הצלת חיי אדם וצמצום הפגיעה בנפש וברכוש.

בביקורת נמצא כי שלא כמו לגבי הדרישות הטכניות והמבצעיות של כב"ה המעוגנות בתקן מחייב, אין כל חובה חוקית או הוראה המחייבת לעמוד בדרישות הטכניות והמבצעיות של המשטרה בשלבי התכנון, ההתנעה ופרסום המכרזים של פרויקט תשתית תחבורתי; לא נקבע תהליך מוסדר לגבי ההתייעצות עם היחידה הייעודית בנוגע להיערכות לאירוע טרור כימי בשלבי התכנון ופרסום המכרזים של פרויקט ציבורי המוני, דוגמת תחנת רכבת; ומשרד התחבורה לא הסכים עם תרחיש הנפגעים שקבעה רח"ל בספטמבר 2019 לגבי הרק"ל משום שמספר הנפגעים היה לדעתו גבוה, ולא הציג עבודת מומחים מטעמו כחלופה לתרחיש זה. כן נמצא בביקורת כי יש מחסור מתמשך במאבטחים לקו האדום. עוד נמצא בין היתר כי ישנם אתגרים בפינוי נפגעים; כי צוותי מד"א בתווך זה אינם מצוידים במכשירי קשר נישאים, דבר שעלול לגרום לעיכוב בגיבוש תמונת הנפגעים ובפינויים; כי מכשירי הקשר של צוותי מד"א אינם מקושרים עם מערכות הקשר של יתר כוחות ההצלה; וכי לא הוקם מתקן אימונים לאומי לשם אימוני כלל כוחות ההצלה בתווך התת-קרקעי, למרות החשיבות הרבה שבהקמתו של מתקן כזה.

לצורך קידום עיגון מסמך הדרישות הטכניות והמבצעיות שלה כתו תקן מחייב, מומלץ למשטרה למצות את הטיפול בנושא מול משרד התחבורה והמשרד לביטחון לאומי. מומלץ למערכת הביטחון לפעול להסדרת חובת ההתייעצות עם היחידה הייעודית בנושא ההיערכות לאירוע טרור כימי בשלבי התכנון של פרויקט ציבורי המוני, דוגמת תחנות רכבת, וכן מומלץ כי מערכת הביטחון תפעל להסדרה מקיפה בנוגע לגופים שלהם תינתן הסמכות הנדרשת לצורך אכיפת המלצות הגופים בנושא זה. בהיעדר קביעה נורמטיבית באשר לגוף שבסמכותו לקבוע או לאשר את תרחיש הנפגעים לאירוע טרור ברק"ל גוש דן, על משרד התחבורה לזמן את הגופים אשר גיבשו את התרחיש שאליו נערכים בפועל, ללמוד את העבודות ששימשו לצורך גיבוש ולדרוש הבהרות במידת הצורך, ובמידת הצורך - לייזם עבודות חקר מומחים מטעמו; ובסופו של תהליך להכריע לגבי תרחיש נפגעים שהוא מוכן לגבות תקציבית. על המשטרה, המשרד לביטחון לאומי, משרד התחבורה ומשרד האוצר לבצע עבודת מטה בנושא חוסר במאבטחים, המהווה אתגר לאומי המצריך טיפול דחוף, ובסיומה לפעול לסגירת הפער. עוד מומלץ למשטרה ולנת"ע, בסיוע משרד התחבורה והמשרד לביטחון לאומי, ליזום את הרחבת הדיון של הצוות שהוקם במל"ל במסגרת פרויקט המטרו בנושא טכנולוגיות מתקדמות, כך שיכלול דיון בכלל הפרויקטים להסעת המונים, וליזם את עבודתו. על המשטרה לטפל באתגרים בפינוי נפגעים. על משרד הבריאות, בשיתוף משרד האוצר, לפעול בהקדם האפשרי להצטיידות של מד"א במערכת תקשורת שתאפשר לצוותי מד"א לתקשר עם יתר כוחות ההצלה בתווך התת-קרקעי, ובהם משטרת ישראל וכב"ה. מומלץ למל"ל, כמרכז הצוות שיעודו הקמת מתקן אימונים עבור פרויקט המטרו, לפעול לכך שהמענה שיינתן לביצוע האימונים יורחב כך שיתאים לכלל תשתיות

התחבורה בתווך התת-קרקעי במדינת ישראל; וכן לפעול להאצת תהליך האפיון וההקמה של מתקן אימונים זה לתווך התת-קרקעי בלי להמתין לפיתוח פרויקט המטרו ארוך הטווח. זאת בשיתוף הגורמים האחרים החיוניים לקידום התהליך - משרד האוצר, המשרד לביטחון לאומי ומשרד התחבורה וכן המשטרה וכב"ה. האצת הקמתו של מתקן האימונים תאפשר להשתמש בו באופן מועיל כבר בנוגע לקו הרק"ל הקיים והקווים המפותחים בטווח הזמן הקרוב, לשם הכשרות ושמירת הכשירות של כוחות ההצלה והגברת יכולתם לפעול בצוותא בזמן אמת באופן מיטבי.

צוות הביקורת מוצא לנכון לציין את התרשמותו משיתוף הפעולה הפורה בין נת"ע לבין המשטרה בכל הקשור להתמודדות עם האתגרים בתחום שגרת האבטחה אשר מלווים את הרק"ל מאז הפעלת הקו האדום, ובפרט מפרוץ מלחמת חרבות ברזל ב-7.10.23.

